

ҚОЛДАНЫСТАҒЫ АВТОКӨЛІКТЕРДІ ЗАМАНАУИ ӘДІСПЕН САТЫП АЛУ ЖӘНЕ САТУ ЖОЛДАРЫ

Көбей Бақжан Сәкенұлы

Bagzhan.98@icloud.com

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, «Көлікті пайдалану және жүк
қозғалысымен тасымалдауды ұйымдастыру» кафедрасының магистранты,

Нур-Султан, Қазақстан

Ғылыми жетекші – С.Н. Нураков

Trade-in – сатып алушы ескі өнімді жаңасының құнына қарсы сатушыға беретін сатып алу жүйесі.

Сауда-саттық арқылы сіз автокөлікті, өнеркәсіптік жабдықты, тұрмыстық техниканы, смартфонды, тіпті пәтерді де сатып ала аласыз.

Біз сізге көлікті сатып алу мысалын қолдана отырып, бәрі қалай жұмыс істейтінін айтып береміз. Сатып алушы сатушыға өзінің ескі көлігін береді, ал сатушы құнын шегеріп, жаңа көлікті жеңілдікпен сатады. Негізінде сауда-саттық – бұл ескі көлікті жаңасына қосымша төлеммен айырбастау.

Сауда-саттық арқылы сіз жаңа немесе пайдаланылған автокөлікті қолма-қол ақшаға немесе несиеге сатып ала аласыз. Соңғы жағдайда ескі көлік жаңасының бірінші жарнасына есептеледі.

Заңнамалық база.

Көліктерді сауда-саттық арқылы сату ешқандай арнайы заңмен реттелмейді. Заң тұрғысынан сауда-саттық – бұл сатып алу-сату мәмілесі, бірақ шартта қосымша шарттар бар.

Сатушы мен сатып алушының барлық әрекеттері Азаматтық кодекске негізделген.

Ескі жабдықты жаңасына қай жерде айырбастауға болады?

Сауда-саттық бағдарламасының шарттары

Бағдарламаның шарттары келесідей: сатып алушы жаңа көлік алады және оның орнына автосалонға өзінің ескісін береді, бірақ қосымша ақы. Қосымша ақы мөлшерін автосалон белгілейді және ол ескі көліктің маркасына, үлгісіне, жасына және жағдайына байланысты.

Шарттар дилерден дилерге қарай өзгереді. Мысалы, дилер тек өз маркасының көліктерін немесе барлығын қабылдай алады.

Кейбір дилерлер белгілі бір жасқа дейін автокөліктерді қабылдайды. Мысалы, Mazda өз брендінің немесе 5 жылдан аспайтын премиум маркалы автокөліктерді, басқаларын, оның ішінде ресейлік 10 жылдан аспайтын автокөліктерді қабылдайды.

Басқалары, мысалы, Renault, - жасына қарамастан.

Бағдарлама жаңа көлікті сауда-саттық арқылы немесе сенімхат арқылы сатып алуды шешкен адамға тиесілі автокөліктерді қабылдайды. Бірақ автокөліктің иесі болатын кезеңге қойылатын талаптар дилерден дилерге қарай әр түрлі болуы мүмкін. Мысалы, Тойота кемінде 3 ай, ал Лада кемінде 6 ай болған көліктерді қабылдайды.

Әрбір жаңа автокөлікке жеңілдік тек бір рет беріледі. Сіз біреуді сатып алу есебінен бірнеше көлікті жалға ала алмайсыз.

Көлікке қойылатын талаптар

Көлікке дилердің талаптары да әртүрлі болуы мүмкін. Бірақ мұнда негізгілері:

Жақсы жағдайда.

Заңды түрде сатып алынды.

Толық - барлық есіктермен, шынылармен, бөлшектермен.

Сыртқы зақым жоқ, оның ішінде сәйкестендіру нөмірі – шарап коды бұзылмайды. Кішкентай сызаттар есепке алынбайды.

Жаңа автокөлікті сатып алушы үшін шығарылған.

Иеліктен шығаруға шектеулер жоқ – кепілге алу, тыйым салу немесе тіркеу әрекеттеріне шектеулер.

Барлық құжаттарымен және тіркеу куәлігімен.

Кепілдегі, істен шыққан, бұзылған көліктер саудаға қабылданбайды. Ескі көлік оны басқа біреуге сатуға болатындай болуы керек.

Қажетті құжаттар

Қажетті құжаттар тізімін жаңа көлік сатып алуды жоспарлап отырған автосалонда тексерген дұрыс. Бұл тізім әртүрлі болуы мүмкін, бірақ әдетте бұл қажет:

1. Автокөлік иесінің төлқұжаты.
2. Техникалық құрылғының төлқұжаты.
3. Көлік құралын тіркеу туралы куәлік.
4. Егер көлік иесі сатылмаса немесе сатып алынбаса, сенімхат.

Сауда-саттық мәмілесі әдетте сатып алу-сату шарты бойынша орындалады, бірақ ол айырбастау келісімі бойынша да орындалуы мүмкін.

Сатып алу-сату шарты екі рет жасалады.

Біріншісі – ескі көлікті салонға беру, екіншісі – салоннан жаңасын алу.

Бірінші келісім-шарт бойынша автосалон сатып алушыдан ескі көлікті алады, ал екіншісі бойынша оған жаңасын сатады.

Автокөлікті сату шартын қалай дұрыс жасау керек?

Нәтижесінде, транзакциядан кейін сатып алушыда үш құжат болады:

1. Екі сатып алу-сату шарты.
2. Көлік құралын қабылдау актісі.

Айырбастау шарты бойынша тараптар бір тауардың орнына басқа бір тауарға – ескі автокөлікті жаңасына беруге келіседі. Айырбасталатын автокөліктердің бағасы әртүрлі болғандықтан, жаңа автокөлікке қосымша төлемнің мөлшері мен тәртібі айырбастау шартында көрсетілген.

Көлікті сауда арқылы қалай сатып алуға болады?

Автокөлікті сауда-саттық арқылы сатып алу кезіндегі әрекеттер тізбегі келесідей:

1. Ескі автокөлікті диагностика және бағалау үшін автосалонға беріңіз.
2. Диагностикадан және бағалаудан кейін автосалон сізге ескі көліктің қанша тұратынын және жаңасына қосымша ақы қанша болатынын айтады.
3. Автосалонда жаңа көлікті таңдау.
4. Автосалонмен сатып алу-сату шартын жасаңыз.
5. Жаңа көліктің бағасы мен ескінің бағасы арасындағы айырмашылықты төлеңіз немесе несие алыңыз.

Бірақ автокөлікті диагностикаға бермес бұрын, оның құны қанша тұратынын автосалонмен тексеріңіз. Автосалон ескі көлікті диагностикалау және бағалау үшін ақша ала алады немесе оларды тегін жасай алады.

Алмасу сақтық шаралары. Автосалонмен келісім-шарт жасамас бұрын, мысалы, көлігіңізге сатып алушыны табу үшін қызмет көрсету келісіміне емес, сату немесе айырбастау келісіміне қол қойып жатқаныңызға көз жеткізу керек. Шағын басып шығаруға ерекше назар аударыңыз.

Сатып алу-сату шартында «сатып алушы» бағанында бос орындар емес, автосалон деректері бар екенін тексеріңіз.

Егер сіз қызметтерді көрсету туралы келісімге қол қойсаңыз, автокөлік сіздің меншігіңізде қалады және сіз ол үшін барлық салықтар мен айыппұлдарды төлеуге тура келеді - автокөлік салонда болғанына және енді сіздікі емес болып көрінетініне қарамастан. Бұл заңды.

Өнер. Ресей Федерациясының Салық кодексінің 357

Егер сіз көлігіңізді автосалонда сатсаңыз, оны жол полициясы тіркеуінен шығаруды ұмытпаңыз. Төлқұжатыңызды және сатып алу-сату шартын алып, жақын жердегі жол полициясы бөліміне барыңыз. Көлік құралдарын оны сатуға байланысты тіркеуді тоқтату туралы арыз жазып, шартты тіркеңіз. Мәміле жасалған күннен бастап 10 күннен кейін жол полициясы жаңа иесі автокөлікті өзі тіркемеген болса да, сізге көлікті тіркеуді тоқтатуы керек.

Көлікті алып кету

Біріншіден, автосалон автокөлікті диагностикаға және бағалауға, содан кейін одан әрі сатуға қабылдайды. Диагноз қою кезінде автосалон автокөліктің техникалық жағдайын бағалайды және хаттама немесе басқа құжат жасайды. Кейде жеке құжат мүлде жасалмайды: бағалаушы көліктің қанша тұратынын айтады, ал менеджер бұл соманы келісім-шартқа енгізеді.

Бағалаудан кейін сіз ескі көліктің құнына және жаңа көлікке қосымша ақыға келісесіз. Егер бәрі дұрыс болса, ескі көлік дилердің меншігіне, ал жаңасы сіздікі болатын шарттарға сәйкес келісім жасаңыз.

Көлік қалай бағаланады?

Автосалон ескі көлікті келесі критерийлер бойынша бағалайды:

1. Бренд.
2. Шығарылған жылы.
3. Жүгіру.
4. Толық жинақ.
5. Сыртқы түрі және техникалық жарамдылығы.
6. Автокөлікке құжаттардың болуы.
7. Нарықтағы белгілі бір маркалы және шығарылған жылы автокөліктерге сұраныс.

Автосалон үшін көлікті шын мәніндегіден төмен бағалау тиімді. Бірақ бұл жағдайда бұл транзакцияның жылдамдығы үшін төлем. Сатушыға сатып алушы іздеудің қажеті жоқ, скринингтерге және мәмілені тіркеуге уақытты жоғалтудың қажеті жоқ: ол мұның бәрін бір рет жасайды - салонда.

Ескі көліктің бағасы сауда-саттық арқылы қалай анықталады. Бағаны есептеудің нақты формуласы жоқ. Әрбір дилер жоғарыда аталған критерийлер негізінде оны әртүрлі қарастырады.

Арнайы калькулятордың көмегімен ескі автокөліктің шамамен құнын есептей аласыз. Әрі қарай - автосалондардың ұсыныстарын салыстырып, ең тиімдісін таңдаңыз.

Көліктің нарықтық құнын есептеп көрейік. Калькуляторға сәйкес, 70 000 км жүгіріспен Solaris 2015-тің нарықтық бағасы 631 000 рубльді, ал сауда-саттықтың болжалды бағасы 581 000 рубльді құрайды, бұл нарықтық бағадан небәрі 8% төмен.

Дилеру в трейд-ин

≈ 565 000 ₰

- ✓ Выкуп за указанную цену
- ✓ Скидки и бонусы от дилеров
- ✓ Покупка и продажа за 1 день
- ✓ Предложения от разных дилеров
- ✓ Дилеры с проверенной репутацией

Оставьте заявку в трейд-ин

Отправить заявку

- Я даю согласие ООО «Яндекс.Вертикали» на обработку данных в целях оформления заявки и осуществления обратной связи по вопросам ее заполнения.

Продажа на Авто.ру

≈ 615 000 ₰

- ✓ Сделайте фото и разместите объявление
- ✓ Продвигайте своё объявление на сервисе
- ✓ Общайтесь с потенциальными покупателями
- ✓ Назначайте и проводите осмотры
- ✓ Будьте внимательны и аккуратны на сделке

Продать на Авто.ру

Сурет-1. Hyundai Solaris автокөлігінің мысалында нарықты және бағалау құнын есептеу

Неліктен нарықтық және бағаланатын құндылықтар арасында мұндай айырмашылық бар? Автосалон автокөлікті диагностикалауды, қажет болған жағдайда шағын жөндеуді және химиялық тазалауды жүзеге асырады. Осының бәріне уақыт пен материалды жұмсайды. Сондай-ақ автосалон көліктің нақты қашан сатып алынатынын білмей, оны күтіп ұстау мен жарнамалауды өз мойнына алады.

Сауда-саттық мәмілесі қазірдің өзінде өте жылдам: сіз бір күнде ескі көлікті сатып, жаңасын сатып ала аласыз.

Ескі көлікті сатып алған дилерге немесе сол маркадағы көліктерді сататын дилерге хабарласу арқылы мәмілені тездетуге болады. Бірінші жағдайда автосалон диагностика үшін ақша алмайды. Бірақ бұл сенімді емес - салонда тексеру керек.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. ГОСТ 12.3.009-76 Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Работы погрузочно-разгрузочные. Общие требования безопасности (с Изменением N 1). - М.: Стандартинформ, 2008. 32 с.

2. Авдеев М.В. и др. Технология ремонта машин и оборудования. – М.: Агропромиздат, 2007. 183 с.
3. Беляков, Г.И. Безопасность жизнедеятельности. Охрана труда: Учебник для бакалавров / Г.И. Беляков. - М.: Юрайт, 2013. - 572 с.
4. Барун В.Н. Руководство по ремонту КамАЗ, - М.: Автолитература: 2012. 289 с.
5. Борц А.Д., Закин Я.Х., Иванов Ю.В. Диагностика технического состояния автомобиля. - М.: Транспорт, 2014. 159 с.

УДК 656.078.1

ҚАЛА ІШІНДЕ ЖОЛАУШЫЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ ЛОГИСТИКАСЫНЫҢ ТАКСИ ҚЫЗМЕТТЕРІ

Көбей Бақжан Сәкенұлы
Bagzhan.98@icloud.com

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, «Көлікті пайдалану және жүк
қозғалысымен тасымалдауды ұйымдастыру» кафедрасының магистранты,
Нур-Султан, Қазақстан
Ғылыми жетекші - С.Н. Нураков

Яндекс Такси-бұл диспетчерге жүгінбестен такси қызметінің жүргізушісі мен тікелей байланысуға көмектесетін агрегатор-сервис. Автомобильді шақырғаннан кейін клиент таксидің қозғалысын өзінің смартфондағы карта бойынша бақылай алады. Қызметтімді, өйткені ол уақытты едәуір үнемдейді, өйткені екі тарап диспетчерлер мен байланысудың қажеті жоқ. Әдетте автомобильдер 4-5 минутта сатылады. Яндекс Такси Ресей, Беларусь, Қазақстан, Грузия, Молдова, Армения, Өзбекстан және басқа елдердіңау мағында жұмыс істейді.

Жұмыс істеу принципі

Клиент алдын ала төлемнысаны мен тарифті таңдап, мобильді қосымша арқылы өтінім береді. Яндекс Такси таксопарктермен, жекет ұлғалармен және жеке кәсіпкерлермен ынтымақтасады. Сіз машинаны мобильді қосымша, телефон арқылы немесе ресми сайт арқылы шақыра аласыз. Такси жүргізушісі тапсырыстырастағанда, ол автоматты түрде оған бекітіледі. Клиент машинаның қозғалысын нақты уақыт режимінде картадан көре алады. Автокөлік берілген кезде такси жүргізушісі Қосымшаға тиісті белгі қояды және жолаушы келу туралы ақпарат алады. Бірнеше минут бойы тегін күту (тарифке байланысты). Сапар соңында жолаушы қолма-қол ақшамен төленеді немесе сома автоматтытүрде банк картасынаналынады. Сіз жүргізушіге жақсы қызмет көрсеткен ішін қосымшадағы оң шолу мен алғы сайта аласыз (5 жұлдыз қойыңыз) — сондықтан оның рейтингі көтеріледі. Лас машина үшін, ұзакуақыт беру және басқа ескертулер төмен баға қояды, сәйкесінше рейтинг төмендейді. Солай қалдыруға болады кеңестер.

Клиент үшінпайда

Адамдар Яндекс Такси қызметін белсендіп айдаланады. Клиенттер агрегатордың келесі артықшылық тарынатап өтеді:

Минималды беру уақыты. Такси жүргізушілері әдетте 5 минут ішінде келеді.

Машинаны үш жол мен шақыру мүмкіндігі.

Әрқашан таза заманауи автомобильдер.

Сыпайы жүргізушілер. Қызметішінде әр такси жүргізушісінің жеке рейтингі бар, оны жолаушылар сапардан кейін қалыптастырады.

Сіз картамен немесе қолма-қол ақшамен төлей аласыз.